

Nasaliteit - neusspraak

Bij het praten wordt de lucht gebruikt die je uitademt. Een deel van de uitgeademde lucht gaat door je neus naar buiten, een ander deel gaat door je mond naar buiten. Gaat er tijdens het praten teveel of juist te weinig lucht door de neus, dan is er sprake van nasaliteit.

Uitleg voor uw kind

Praten doe je met lucht. Die lucht komt uit de longen. Je praat dus op je uitademing. Dat kun je ook voelen. Houd je hand maar voor je mond als je bijvoorbeeld je naam zegt. Je stembanden zitten in je keel. Je stembanden zorgen ervoor dat de lucht gaat trillen en dat er geluid, klanken en woorden komen. Meestal gaat de lucht (je adem) door je mond naar buiten als je praat. Bijna alle klanken worden zo gemaakt. Soms gaat de lucht ook door je neus. Dat gebeurt als je de letters m/n of -ng zegt. Voel maar eens met je wijsvinger naast je neus als je de letter /m/ zegt. Je voelt dat de lucht in je neus een beetje trilt.

Wat is nasaliteit?

Het kan gebeuren dat de lucht tijdens het praten teveel of juist te weinig door de neus gaat. Dan ontstaat er er een ander geluid bij het praten dan de bedoeling is. Dat heet nasaliteit of neusspraak. Nasaliteit kan ontstaan door een lichamelijke afwijking of door de gevolgen daarvan. Maar ook door een verkeerde gewoonte, die af te leren is. Er zijn twee soorten nasaliteit:

- gesloten nasaliteit: er gaat te weinig lucht door de neus
- open nasaliteit: er gaat te veel lucht door de neus

Gesloten nasaliteit

Bij gesloten neusspraak moet de lucht eigenlijk door je neus, maar dat lukt niet. De neus van uw kind zit dicht, bijvoorbeeld omdat hij verkouden of allergisch is. Of omdat een grote neusamandel achter in de mond de weg naar de neus afsluit. Of er zit iets in de weg in de neus zelf. Het geluid van gesloten neusspraak kun je heel goed horen. De zin 'mijn neus is dicht' klinkt als 'be deus is dicht'.

Gesloten nasaliteit kan ontstaan door:

- verkoudheid
- allergie
- ademen door de mond
- te grote neusamandel
- vreemd voorwerp in de neus (bijvoorbeeld een kraal of knikker)

Gaat nasaliteit vanzelf over?

Nasaliteit kan vanzelf overgaan. Tijdens een verkoudheid kan er sprake zijn van gesloten nasaliteit, maar zodra de verkoudheid over is klinkt de stem weer normaal. Misschien is uw kind allergisch of heeft hij last van astma en zit daardoor zijn neus verstopt. Dan kunnen medicijnen (pillen, pufjes) helpen om ervoor te zorgen dat uw kind het niet zo benauwd heeft. Ademt uw kind door de mond in plaats van door de neus, dan kunnen oefeningen helpen.

In andere gevallen is het verstandig om uw kind door een arts te laten onderzoeken. Dan weet u zeker of er voor de nasaliteit een lichamelijke oorzaak is of niet. De arts kan besluiten tot medische behandeling, bijvoorbeeld een neusspray voorschrijven of de amandelen weghalen.

Open nasaliteit

Bij open nasaliteit verdwijnt bij het praten lucht door de neus in plaats van door de mond. Dat is vooral te horen bij de uitspraak van klinkers, zoals aa, oe en ie. Daardoor wordt de uitspraak onduidelijk. Open nasaliteit kan ontstaan door:

- een aangeboren gehemelte-afwijking, zoals een gehemeltespleet
- een slap en inactief gehemelte
- gewoontevorming (na het weghalen van de amandelen of imiteren van stemmetjes)

Na het weghalen van de amandelen kan tijdelijk nasaliteit ontstaan. De neusamandel is een tijdlang zo groot geweest, dat het gehemelte niet meer gewend is om een goede afsluiting te maken. Daardoor ontsnapt teveel lucht door de neus. Meestal trekt die nasaliteit binnen een paar maanden weg.

Oefeningen

Om open neusspraak tegen te gaan moet het zachte gehemelte worden getraind. Blaas- en zuigoefeningen (die staan op het 'oefenvel Blaas- en zuigoefeningen, www.jgzzhw.nl) kunnen hier goed bij helpen.

Vragen?

Heeft u vragen of behoefte aan een persoonlijk gesprek met een logopediste? Neem dan contact op met JGZ Zuid-Holland West, telefoon 9088) 054 99 99 of mail naar info@jgzzhw.nl.

